

Gospodarska samostojnost mestu Ptujju mnogo obeta

Na zasedanju MLO Ptuj dne 30. avgusta t. l. je bila po referatih o gospodarskih uspehih in težavah obširna diskusija, v kateri je bilo sprejetih več predlogov za bodoče izboljšanje dela na vseh gospodarskih področjih.

V ospredju vse diskusije je bil predlog glede izločitve mesta Ptujja iz sestava okraja ter ptujske gospodarsko-politične samostojnosti.

Ker je bila o tem predlogu obširna diskusija med prebivalstvom, je vsaka potrebna poudariti dejstva iz tozadnje diskusije, na katero je MLO oprl svoj predlog, ki ga je poslal vladi LRS, Svetu za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.

Gospodarska struktura mesta Ptujja

Ptuj je za Mariborom, Ljubljano in Celjem najvažnejše in najstarejše mesto Slovenije; politično, gospodarsko in prometno središče Dravskega polja, Haloz in Slovenskih gorc, ležeče ob Dravi. Neglede na to pa je tudi zgodovinsko mesto zveznega značaja ter po svoji znamenitosti in preteklosti med prvimi v Sloveniji. Svoj poseben Statut pa je že dobilo okoli leta 1870; tega so dobila le mesta Maribor, Celje in Ptuj.

Kulturne razmere

V kulturnem pogledu ima staro višjo realno gimnazijo, glasbeno šolo, šole učencev v gospodarstvu, študijsko knjižnico, lastno gledališče ter edinstveni muzej starinoslovstva z grobištem Starih Slovanov in druge ustanove.

Finančne razmere

MLO Ptuj je v finančnem oziru obravnavan pri OLO Ptuj kot vsaki KLO na vnaše, dočim so potrebe in dolžnosti drugačne od katerega koli KLO na podeželju odnosno na področju ptujskega okraja. Predlog vsakoletnega proračuna MLO v sestavi OLO je tako korigiran in znižan, da nikakor ne more kriti svojih najnujnejših potreb, in to MLO meho ovira pri izvrševanju svojih nalog. V letu 1940-41 je znašal proračun dohodkov in izdatkov mesta Ptujja 3.326.100 din, danes pa znaša letni proračun za leto 1951 še nekoliko manj kot 3 milijone din. — Kljub temu in neglede na valorizacijo, da ima MLO danes več odsekov in v zvezi s tem več osebja (odsek za preskrbo in prehrano, stanovalniški odsek itd.) kakor prej. Tudi v zvezi z vzdrževanjem javnih naprav mesta Ptujja kot so ceste, katerih je tlakovanih 3200 m ali 19.778 kvadratnih metrov, manjših glav pa 4176 m ali 25.000 kvadratnih metrov, makadamskih pa je 14.764 m ali 58.607 kvadratnih metrov in neurejenih 6663 m ali 20.600 kvadratnih metrov; cestno električno omrežje, ki meri 22.650 m, ulice, trgi, javni nasadi, vodnjaki, kanalizacija,

kaj, katere je 3712 m, vodovodne naprave, vzdrževanje čistoče itd., za kar so potrebna večja denarna sredstva kot za kakršnikoli KLO na podeželju.

Prebivalstvo

Mesto Ptuj ima okrog 9000 prebivalcev in vse pogoje za samostojno upravo tako v finančnem kot gospodarskem pogledu.

Gospodarska podjetja

Mestna gospodarska podjetja pod operativno-upravnim vodstvom MLO so v letu 1950 ustvarila skupno 8.524.000 din čistega prebitka in so krila z delom dobička mestni proračun, a preostanek dobička v znesku 3.243.000 din. pa je bil v celoti odveden v proračun OLO Ptuj.

Glede na prehod novih gospodarskih podjetij, ki je deloma že izvršen in ki bo še izvršen iz pristojnosti OLO v pristojnost MLO, se bo finančna zmogljivost, oziroma finančna moč mesta Ptujja v bodoče še močno povečala in je za uspešen razvoj mesta, ki je center politične, gospodarske in kulturno-prosvetne dejavnosti ptujskega okraja, nujno, da se mesto Ptuj izvzame iz sestava OLO. S tem bo tudi MLO Ptuj s svojim samoiniciativnim delom v kompetencah okrajnega merila lahko več koristil skupnosti.

Končno je mesto v neposredni bližini Tovarne glinice in aluminija Strnišče in je v intenciji tako tovarne kot mesta Ptujja, da se prej ko mogoče združi v vsled skupnih gospodarskih in kulturnih ustanov in drugih problemov, ki so tesno povezani drug z drugim.

Sklep urbanističnega sveta je že ta, da se širi mesto proti Strnišču. Strnišče pa proti Ptujju.

Glede na navedena dejstva in glede na to, da je svet državljanzov MLO Ptuj ponovno poudarjal, da mesto Ptuj nima napredka, dokler ne dobi gospodarsko-politične in upravne samostojnosti.

Obrazložitev tega predloga so odborborniki soglasno potrdili v prepričanju, da bi bilo ob novih gospodarsko-političnih pogojih mesto Ptuj, ki si ga je ogledalo ob priliki II. gospodarske razstave nad 50.000 ljudi iz vseh predelov Slovenije, mogoče še lepše urediti in vskladiti njegovo lice z njegovo zgodovinsko važnostjo ter veljavo gospodarskega središča ptujskega okraja.

S tem predlogom soglašajo tudi politični forumi v Ptujju, katerih predstavniki so bili na zasedanju in so dali dopolnilne predloge.

Po zasedanju se mnogo komentira v Ptujju o tem sprejetem predlogu, zlasti v vrstah prebivalcev, ki so prisiljeni prebivati v vlažnih in zatohlih stanovanjih ter pričakujejo, da bo poživitev v Ptujju pomenila tudi velik napredek v mestnem gospodarstvu in pri pridobivanju stanovanjske površine. V. J.

Odgovori maršala Tita tujim novinarjem

na vprašanja o nekaterih perečih problemih

Med bivanjem v Sloveniji konec prejšnjega meseca je sprejel maršal Tito na Brdu pri Kranju in dal posebne intervjuje ameriški novinarki Margareti Higgins, komentatorju lista »New York Herald Tribune« in namestniku Walterja Lippmana, dalje Afredu Joachim Fischerju, dopisniku münchenškega lista »Neue Zeitung«, londonskemu listu »Contemporary Review« in drugih listov v različnih državah, gospodu Lajosu Ledererju, sodelavcu londonskega »Observerja«.

Vprašanja, ki so jih tuji novinarji postavili maršalu Titu, so se nanašala na številne splošne probleme, ki zdaj zanimajo svet, na naš mednarodni položaj in na določene specifične pojave v notranjem življenju naše države. Objavljeni odgovori maršala Tita so naleteli na velik odmev in številne komentarje v vsem svetovnem tisku. Vzeli iz vseh treh intervjujev in grupirani tukaj po posameznih problemih v celoti, so bili odgovori maršala Tita dani v glavnem na naslednja zbrana in skrajšana vprašanja.

Današnji položaj Jugoslavije in njeni odnosi z vzhodnimi sosedi

All se glede na povečanje informbirojske propagande proti Jugoslaviji in glede na nedavne obmejne incidente ter oboroževanje sosednih satelitskih držav povečuje vojna nevarnost za vašo državo?

Propagando proti Jugoslaviji sem vedno smatral za živčno vojno in jo tudi zdaj smatram nekot neposredno nevarnost za Jugoslavijo, temveč kot pritisk, kot grožnja. Oboroževanje satelitskih držav Sovjetske zveze, ki je že zdavnaj prestopilo meje, dovoljene z mirovnimi pogodbami, je zdaj večja nevarnost kot poprej in se povečuje tolikor bolj, kolikor mi še nisimo dovolj oboroženi. Ker se na naših mejah oborožujejo države, katerih voditelji nimajo do Jugoslavije prijateljskih namenov, pomeni to oboroževanje vedno večjo nevarnost za našo državo.

Kar zadeva obmejne incidente, je to še vedno živčna vojna, čeprav so elementi, ki bi lahko povzročili po malem skrbni. Ta izvajanja niso več tako majhna, toda jaz jih še vedno smatram za živčno vojno, ki jo bodo Sovjeti še nadalje uporabljali. Težavno je natančno reči, če je upravičeno pisanje svetovnega tiska, da Jugoslavija ni bila še nikoli tako ogrožena kot sedaj, ker mi tukaj ne vemo, kaj oni tam mislijo. Kolikor se oni zavedajo da bi vojna lahko izžvala svetovni spopad, toliko manj jim bo za agresijo, kolikor pa oni v to ne verjamejo tedaj je nevarnost agresije. Toda oni rapunajo s temi obmejnimi incidenti, pritiskom in propagando bolj na našo notranjo omahljivost in vupanju, da bi lahko tako povzročili haščne notranje spremembe pri nas in dobili pozicije v naši državi.

Kakšno upanje bi imeli sateliti, da izboljšajo odločilno zmago proti Jugoslaviji v primeru, če vas napadejo brez Rusije? Mislim, da bi v takem primeru opravili z njimi celo sedaj, s tem kar imamo. Vendar je nemogoče, da bi to bilo brez Rusije, kakor je nemogoče tudi to, da bi ostal napad na Jugoslavijo izoliran in se ne bi spremenil v svetovni spopad. Spričo tega vprašanja je gđc. Higgins izjavila maršalu Titu, da je imela pri svojem nedavnem bivanju v Vzhodni Nemčiji priložnosti slišati od nemških voditeljev zlasti pa od Ulbrichta, domnevo, da bi mogla biti vojna proti Jugoslaviji totalizirana tako kot vojna v Koreji. Na njeno pripombo, da je to zelo zanimiva filozofija, je maršal Tito odgovoril, da je ta njihova izjava dejansko samo tisto, kar mi pravimo, da oni na Vzhodu mislijo.

Ali je vaš primer provzročil gibanje nacionalne osvoboditve v vzhodnih državah in kakšen je sedaj položaj v teh državah? Mar je res, da narašča v informbirojskih državah nezadovoljstvo in prihaja do uporov?

Če so upor, ne bi mogel reči, da pa nezadovoljstvo hitro raste, je res, zlasti v Bolgariji, na Madžarskem in v Albaniji. Naš spor s Sovjetsko zvezo, propad njihovih napovedovanj, da se bo Jugoslavija prodala zahodnim kapitalističnim državam, propad vseh njihovih prorokvanj v propagandi proti nam, naša doslednost v notranji in zunanji politiki — pri notranji graditve socializma, v zunanji pa načelno stališče v vseh vprašanih — vse to je nedvomno dovedlo do tega, da je ugled Jugoslavije po vsem svetu ogromno narasel in seveda tudi v vzhodnih državah. Zaradi tega imajo Rusi tudi tam vedno večje težave, ker so metode, ki jih tam uporabljajo, absolutno tuje tem državam, njihovi narodi pa so vedno bolj nezadovoljni. V Evropi in na svetu se zmanjšujejo simpatije do Sovjetske zveze prav zaradi njene politike do Jugoslavije, ker so tukaj prišla v popolno nasprotje njihova dejanja z njihovimi besedami in propagando — s tem samim pa so prizadete tudi druge komunistične partije, ki so pod vplivom Sovjetske zveze in Kominforma. To se že precej vidi, in samo še disciplina povzroča, da se to številčno ne izraža. Toda pri volitvah je opaziti silno padanje uspehov. Sodim, da ločitev teh partij od vsiljenega vodstva Moskve in več samostojne politike v vsaki od njih lahko dovede do določene

meje uspeha v vsaki državi posebej. Slepota podrejenosti Moskvi, oziroma vrhovnemu informbirojskemu vodstvu v Moskvi ovira delavska gibanja, da bi se širila in imela vpliv med ljudstvom. Izgubljajo vpliv med ljudstvom zato, ker jih ljudstvo smatra za moskovske agente.

Kakšno je upanje, da bi se narodi v teh državah satelitskih Sovjetske zveze resili izkoriščanja in kaj bi se v tem oziru lahko storilo? To je precej zamotan problem. V teh državah je nezadovoljstvo iz več razlogov, od katerih je eden tudi v tem, ker jih Sovjetska zveza v resnici precej izrablja. Ljudstvo to občuti in vidi. —rugi razlog nezadovoljstva je zlasti metoda vladanja, ki je istovetna s sovjetsko, kar ljudstvo težko prenaša. Vse to ne zboljšuje, temveč še poslabšuje stanje v teh državah. In kaj moremo mi tu? Mislim, da se nam ni treba vmešavati v te notranje zadeve in da je stvar ljudstva, da reče svojo besedo, naše načelo je nevmesavanje v notranje zadeve drugih držav sploh pa tudi v notranje zadeve vzhodnih držav, kajti vsako vmešavanje v notranje zadeve drugih držav pomeni nevarnost vojne. Mi pa se moramo tega varovati. Toda ko bo ljudstvo našlo svojo pravilno pot, ko bo vedno bolj prihajal do enotnega stališča, da to ni dobro, si bo lahko samo sebi pomagalo. Našlo bo druge, boljše voditelje. Seveda moralno in politično podporo lahko dobivajo od zunaj, toda le moralno in politično podporo in nič drugega.

Ali je možnost, da bi se Jugoslavija in Informbiroju po govoru Molotova v Varšavi sporazumela in ali bi vi, če bi bil spor z Informbirojem nekoč odstranjen, vodili znova isto politiko, kot ste jo po koncu druge svetovne vojne, politiko popolnoma samostojno politiko. To nam je zelo škodovalo, ker smo več let imeli zaupanje v Sovjetsko zvezo, čeprav smo razpolagali še med vojno z elementi, iz katerih se je videlo, da pri njih ni vse pravilno. N. pr. tako imenovana »fifti-fifti« razdelitev Jugoslavije na vplivnostni področji. Na tedanjo sovjetsko politiko do nas nisimo takrat gledali dovolj kritično.

V tem je bila naša napaka. Tudi v ekonomskem razvoju smo napravili napake, ker smo kopirali sovjetske metode. Sli smo po sledi sovjetskega vzora in to je bilo napak. Sedaj nam je to jasno.

Kaj mislite, ali je propaganda proti Informbiroju takšna, kakršna je sedaj, pravilna, ali pa je preveč defenzivna?

Veste, da je naše načelo nevmesavanje v notranje zadeve drugih držav. Zato je, kadar gre za našo propagando, to bolj obrambna propaganda, razkrinkavanje njihovih laži. Toda mislim, da dela Zahod v svoji propagandi napako, ko dovoljuje, da vodijo to propagando večina begunci, na primer tisti iz Madžarske, ki tam ne uživajo širokih simpatij. Mislim, da te propagande ne bi smeli voditi stari elementi iz Horthyjevih časov. Ljudje, ki so bili tedaj na vladi. Ne mislim na socialiste in druge, temveč na tiste fašistične, reakcionarne elemente.

Odnosi z ostalimi sosedi in Turčijo

Kakini so odnosi Jugoslavije z drugimi sosedi?

Odnosi med Grčijo in Jugoslavijo so se zadnji čas zboljšali, z Avstrijo so precej dobri, z Italijo pa so se poslabšali zaradi cone »B«. Mi smo proti združitvi obeh con. Smo za to, da pride do sporazuma med Jugoslavijo in Italijo, vendar na podlagi statusa quo. Oni

zahtevajo več kot lahko dobe. Lahko dobe Trst. Vemo, da je mirovna pogodba sklenjena tako in tu ne moremo ničesar storiti, toda od statusa quo ne bomo odstopili, kar pomeni, da bo cona »B« pod angloameriško upravo, cona »B« pa pod jugoslovansko. Italijanska revizionistična politika sicer samo slabi fronto borec za mir in povzroča fronti miru sedaj veliko škodo. To je za sovjetsko zunanjo politiko zelo koristno, kajti taka zmeda v raznih delih Evrope koristi le njihovi politiki. Italijani igrajo sedaj na sovjetsko violino.

Ali lahko tu Zahod kaj stori? Mislim, da lahko, toda oni so od Zahoda veliko dobili, oni so nekaj let živeli od pomoči.

Vprašanje gospoda Ledererja: Ali sodite, da so grožnje na naslov Grčije in Turčije tudi grožnje vasi državi in varnosti Jugoslavije in ali predvidevate možnost nekega sporazuma med Jugoslavijo in tema dvema državama zaradi koordinacije njihove obrambne politike?

Že večkrat sem rekel, da pomeni vsaka agresija proti kateri koli državi v Evropi nevarnost tudi za Jugoslavijo. Zato bi bila v primeru agresije proti tema dvema državama Jugoslavija ogrožena. Kar se tiče tesnejšega sodelovanja pri obrambnih pripravah, nisimo imeli o tem razgovorov z nobeno od teh držav. Ti državi imata namen, kakor mi je sedaj znano, stopiti v Atlantski pakt. Mislim, da imata popolnoma prav storiti ukrepe, ki jih smatra za potrebne zaradi njune varnosti. To se razlikuje od našega stališča, ker mi izdajamo drugačne ukrepe — mi ne pristopamo k Atlantskemu paktu. Toda v primeru agresije in morda še pred tem se bo seveda pojavilo tudi vprašanje obliki sodelovanja med tema državama in našo državo, v korist njihove in naše lastne varnosti.

O pomoči Jugoslaviji in o odnosih z Zahodom

Ali so se odnosi z Zahodom bistveno zboljšali?

Da, to je točno. Lahko rečem že sedaj, da so postali ti odnosi več kot normalni, prijateljski, predvsem zaradi pomoči, ki smo jo dobili od zahodnih držav, v prvi vrsti od ZDA, Anglije, Francije in drugih, čeprav od nekaterih samo simbolično.

Ali je bila ta pomoč zadostna, ki vam jo daje OZN, zadostna?

Mi smo zadovoljni, toda ne popolnoma. Daleč smo od tega, da bi bili popolnoma zadovoljni. Vendar mislim, da se bo tudi to izboljšalo.

Ali mislite, da bi morala biti moč OZN večja kot pa je bila doslej? Organizacija Združenih narodov bi se morala še bolj okrepiti.

Da bi bila moč med nerazvitimi in finančno močnimi državami — toda v kakšni obliki?

Z dajanjem pomoči zaostalim državam. To bi zelo utrdilo vpliv OZN. Ta bi bila dejansko posredovalec, vendar bi s tem mnogo pripomogla k svojemu ugledu.

Nevarnost vojne, Sovjetska zveza in oboroževanje Zahoda zaradi obrambe miru

Ali je možnost vojne med SZ in Zahodom in ali sedanje oboroževanje zahodnih sil povečuje ali zmanjšuje možnost take vojne? Ali je pravilno, da se na ta način omogoča zahodnim diplomatom, da se z Rusi vsedejo za zeleno mizo in jih po diplomatski poti prepričajo o potrebi mirne rešitve spornih vprašanj?

Možnost vojne seveda je. Zaradi tega se ljudje tudi oborožujejo. Mislim, da oboroževanje zahodnih sil ne povečuje vojne nevarnosti vse dotle, dokler gre za dosego ravnotežja, t. j. da se ohrani mir. Prizadevanje, da se rešijo sporna vprašanja po diplomatski poti, je pravilno in pomeni edino pravilno pot.

Najvažnejši in prvi pogoj za rešitev spornih vprašanj je, da se Sovjetska zveza odpoje svojim pretenzijam, da bi se vmešavala v notranje zadeve drugih držav neposredno ali posredno. Drugi pogoj je, da Sovjetska zveza in ostale države sedejo za zeleno mizo in rešijo neresene stvari z največjim možnim samoobvladanjem ter nevsiljevanjem svoje volje drugim narodom.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vozovne delavnice Ptuj imajo svoj delavski svet

Delavci in nameščenci Vozovne delavnice Ptuj so izvolili v soboto 8. septembra t. l. delavski svet, ki ga tvori 15 izvoljenih članov.

V delavski svet so izvoljeni z večino glasov: Berghaus Stanko, Dornik Jakob, Drevenšek Franc, Forsnerič Franc, Hrenko Jožef, Kosec Franc, Krajnc Franc, Lesjak Jože, Panikvar Franc, Sagadin Ivan, Samec Alojz, Svenšek Jurij, Vedernjak Hugo, Zemljak Rudolf, Koželj Alojz, Grizek Vinko, Ačko Jožef star., Rogina Franc star., Hlupič Anton, Pobiljšaj Rudolf, Hlupič Avgust, Arnuš Alojz, Rajh Franc, Koren Karl, Gomilšek Ognjeslav, Vojsk Martin, Kukec Franc, Vrečar Ernst, Valentin Anton, Črešnik Janez, Horvat Martin, Gomilšek Božo, Horvat Anton, Kaučič Ana in Fras Franc. 20 pripisanih kandidatov je dobilo po 1 glas.

Pred volitvami je govoril delavcem in nameščencem ptujske Vozovne delavnice v imenu sindikata tov. Lesjak o velikem pomenu delavskih svetov v naši državi, ki so uspeh doslednega izvajanja načel marksizma-leninizma v našem družbenem gospodarstvu.

Po volitvah so bili razglašeni za udarnike: Ačko Jožef, Berghaus Stanko, Bratuša Alojz, Farič Jožef, Forsnerič Franc, Jančkovič Ana, Kranjc

Franc, Kukec Franc, Kureš Martin, Grizek Vinko, Sagadin Anton, Svenšek Jurij, Širovnik Jožef, Vedernjak Hugo in Vouđa Anton.

Zastopnik direkcije DŽ tov. Rupnik je čestital izvoljenim članom delavskega sveta in udarnikom ter vsemu kolektivtu glede na uspehe, ki jih dosega ves čas po osvoboditvi in zavzema z njimi častno mesto v vrsti ostalih delavnic Slovenije. Govorili in čestitali so tudi zastopniki OSS, MK KPS ter Vozovnih delavnic iz Dobove.

Po diskusiji o vprašanih, ki so se nanašala na vskladitev delovanja in življenja z vsebino novih gospodarskih uredb in na tozadavne naloge in pravice delavskega sveta, so sprejeli predlog o nadaljevanju predavanja s politično in gospodarsko vsebino, ki jih bo organiziral in vzdrževal OSS.

Ob zvokih godbe in petja je bil zaključen velik praznik delavcev in nameščencem ptujske vozovne delavnice, v ponedeljek pa so začeli zopet z resnim delom ob zavesti, da so gospodarji svojega podjetja in da bodo z delavskim svetom na čelu gospodarili v korist razvoja socializma v naši domovini in v korist življenjskega standarda.

V. J.

Opozarjamo prebivalstvo v okraju in drugod, da je

II. OKRAJNA GOSPODARSKA RAZSTAVA V PTUJU

odprta le še vključno do nedelje 16. sept. t. l. Ne zamudite z ogle-dom razstave!

Odgovori maršala Tita na vprašanja tujih novinarjev Poslanec tov. Bratko Ivan med volilci na Polenshak

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sporazum bi moral obsegati nerešena konkretna vprašanja, kot so vprašanje Avstrije, Nemčije in drugi problemi, med njimi tudi druga vprašanja ki se postavljajo pred Združene narode.

Ali mislite tukaj na kolektivno varnost z Združenimi narodi? Da, mislim na kolektivno varnost z Združenimi narodi.

Izjavili ste, da se mir lahko še vedno ohrani. Kako je to mogoče, če Sovjeti še vedno groze in so vedno ofenzivnejši?

Besede so različne od njihovih dejanj. Toda na Zahodu stvarno ocenjujejo položaj: nevarnost je velika.

Ker je v Koreji prišlo do agresije zaradi tega, ker zahodne sile so dale nikake jasne deklaracije, katero bi na nek način ostrasile agresorja, kaj mislite, kakšni psihološki in vojaški ukrepi bi bili potrebni, da bi se preprečil in odbil sovjetski ekspanzionizem?

Prav imate, ko pravite, da je agresija omogočila nejasnost, negotovost agresorja o tem, kakšno stališče bodo zavzele, kako bodo odgovorile na agresijo države, članice Združenih narodov. Če bi se oni zavedali, kaj vse bo to izvalo, sem prepričan, da do napada ne bi prišlo. S te strani imate popolnoma prav. Na drugi strani velja to tudi za Jugoslavijo v njenem sedanjem položaju.

Kakšen nauk je mogoče napraviti iz korejske vojne in ali je partizanski način vojskovanja, kakršen je bil vaš, še mogoče sestavni del moderne načina vojskovanja?

Z vojaškega stališča študiramo to vojno. Od zadnje svetovne vojne doslej ni bilo veliko novega, samo da je oborožitev zboljšala. Tehnika se je v tej vojni še bolj uveljavila. Kar zadeva partizanski način vojskovanja, je odvisen od tega, kakšen je položaj v tisti državi, ki je v vojni. Partizanski način vojskovanja je zelo koristen v državi.

Jugoslavija in vprašanje kolektivne varnosti

Ali bi bila Jugoslavija lahko dejansko del sistema kolektivne varnosti, ne da bi bila formalno član kakšnega pakta, in kakšno bi bilo njeno stališče v primeru napada, na primer v primeru vdora Rusije skozi Nemčijo?

Iz moralno političnih in načelnih vzrokov za sedaj ne bomo sklepali formalnih paktov. K atlantskemu paktu sploh ne bomo pristopili, ker menimo, da to ne samo ne bi bilo potrebno, ampak bi bilo celo škodljivo. Kar se tiče prevzema obveznosti za ohranitev mira, lahko to storimo tudi brez pakta ali pa z njim. Zastopniki Jugoslavije so že večkrat izjavili, da je mir nedeljiv, jaz pa sem rekel, da bomo v okviru kolektivne varnosti storili vse, kar je sploh v naši moči. Jugoslavija je članica Združenih narodov in zato bomo storili vse, kar izhaja iz tega načela neizprosnega boja zoper napadaleca, če bi takšen nastopil, in vse, kar je v tem pogledu naša obveznost. Zakaj vsak napad v Evropi, ne samo na Jugoslavijo, ampak tudi na Nemčijo in sploh vsak napad pomeni vojno. Čeprav nismo vključeni v ta ali oni pakt in čeprav tega ne želimo storiti, ni to nobena ovira, da ne bi izpolnjevali svojih dolžnosti, ki izvirajo iz naše obveznosti, ki jo imamo kot član Združenih narodov, vendar pa poudarjam, da to je v primeru, če bi prišlo do napada in do agresije, ker je treba upoštevati, da pomeni vsaka vojna v Evropi splošno svetovno vojno.

Ali bi Jugoslavija pozdravila sporazum med velikimi silami, ki bi se nanašal konkretno na Balkan?

Pozdravila ne bi nobenega sporazuma, ki bi ga delali brez sodelovanja malih narodov, pa tudi ne specialno o Jugoslaviji, kadar gre za Balkan. To je ruska teza, da bi se pet velikih sil sporazumelo, toda to bi šlo samo na račun malih narodov. Sicer bi to pomenilo, da se sklepajo sporazumi izven Združenih narodov, naše mnenje pa je, da se sporazumi lahko sklepajo v Združenih narodih, ker se tukaj zares lahko ustvari nekaj trdnega. Edina organizacija za to so Združeni narodi ali pa kakšno telo ki bi nastalo na podlagi dogovora v Združenih narodih.

Ali bi bilo dobro, da bi glavne protikominformovske sile izdale skupen razglas, v katerem bi poudarile, da bi napad na Jugoslavijo pomenil svetovno vojno?

Mislim, da v tem trenutku še ni posebne potrebe po kakšni novi izjavi velikih zahodnih sil glede na to, kar so že povedali G. Truman, G. Acheson in britanski državnik, vendar pa ni izključeno, da bo to kljub temu potrebno. Mislim, da je tistim na Vzhodu, ki se ukvarjajo z določenimi napadalnimi nameni zoper nas ali sploh, dovolj jasno, da bi se napad na Jugoslavijo mogel in moral razviti v svetovno vojno. To je jasno, čeprav so dali Ulbricht in drugi vzhodnonemški politiki temu nasprotno izjavo gospodični Higgins. Oni govorijo tako bolj iz propagandističnih vzrokov, v svoji duši pa se, mislim, zavedajo, da bi bilo drugače. Zaradi tega se mi zdi malo verjetno da bi napadili našo državo, razen če bi jih zapustila pamet.

Ali mar niso precej meglene izjave, ki so jih dali državniki zahodnih držav glede stališča v primeru napada na Jugoslavijo?

Precej meglene so, to drži. Vendar pa mi ne vztrajamo pri tem, čeprav ne bi imeli nič proti temu. To je vse odvisno od njih, ne pa od nas.

Ali bi v Jugoslavijo lahko prišla ameriška vojaška odposlanstva, kot je to primer v drugih državah članicah severnoatlantskega pakta, ki

ki vodi obrambno vojno, ker se bori za neodvisnost, in to na ideološki podlagi — kot je bilo to pri nas. Vodili smo obrambno in osvobodilno vojno, in to ne le proti tujim okupatorskim četam — nemškim, italijanskim, bolgarskim itd., — temveč tudi proti notranjim sovražnikom, proti okupatorskim hlapcem. V takih okoliščinah je seveda partizanski način vojskovanja zelo dragocen.

Ali je v sedanjem napetem mednarodnem položaju mogoče, da bi Zahod omejil vpliv Sovjetske zveze s tem, da se bo oboroževal in hkrati pomagal nerazvitim državam? Ali so finančne možnosti, da se tako prvo kot drugo napravi hkrati? Čemu ne. Finančna sredstva so. Napačno bi bilo, če bi se samo oboroževali, hkrati pa ne bi omejili zaostalosti v drugih državah in jim pomagali, da zboljšajo svoje stanje.

Ali je Amerika v tem oziru mnogo storila? Mnogo, tudi za Jugoslavijo. Ali je res, da Amerika ni postavila Jugoslaviji nikakih niti posrednih pogojev za svojo pomoč? Ali je to napravilo vtis v informbirojskih državah?

Res je, niso nam postavili prav nikakih pogojev. To je bil zelo dober primer, ki je mnogo koristil ameriški politiki in ugledu Amerike.

Toda trenutno je Amerika na zgodovinski poti. Ali menite, da je Amerika dovolj močna, da bi zmaga, če bi prišlo do vojne? Rekel bi drugače. Ne da je dovolj močna, da v vojni zmaga, temveč, da je dovolj močna, da vojno prepreči.

Torej vojna ni neizbežna? Vojno je mogoče še vedno preprečiti.

Na vprašanje sodelavca londonskega V primeru, če bi v Rusiji izgubili pamet in bi prišlo do svetovne vojne, mar mislite, ali je možnost njihove končne zmage? Mislim, da ne bodo izgubili pameti in začeli tretje svetovne vojne.

dobivajo vojaško opremo, hkrati pa bi dajale instrukcije o uporabi te opreme, ne glede na kakšno obveznost glede pristopa Jugoslavije h kakšnemu paktu?

To je stvar sedanjih pogajanj naše delegacije v Washingtonu. Tam bodo razpravljali o načinu instruiranja, čeprav lahko rečem, da pri prvih pogajanjih — ko je bil tam Koča Popović — nisimo sprejeli takšne resolucije, kakršna se uporablja glede drugih držav članic atlantskega pakta. Mi imamo poseben položaj, razen tega pa še politične, moralno-politične in druge razloge, tako da smo glede te stvari pristili, da se reši v skladu z omenjenim našim položajem v okviru sedanjih razgovorov, ki še trajajo.

Ali bi lahko prišlo v poštev kakšno majhno, omejeno vojaško odposlanstvo z istim ciljem, kot je na primer veljal za opazovalce pri razdeljevanju hrane, poslane Jugoslaviji?

Mogoče bi se to dalo nekako rešiti v tem smislu, vendar pa popolnoma drugače kot v državah atlantskega pakta. Mislim, da ni ne za ameriški narod ne za senatorje ne za člane kongresa važno, na kakšen način naj se to zgodi, ali naj bo to izven države ali v državi. To se bo že rešilo, to ni noben težaven problem in to je prav za prav najmanj važno.

Ali bo Jugoslovanska armada z ameriško pomočjo v kratkem zelo močno mehanizirana? Naša armada se mehanizira na podlagi naših naporov ob pomoči drugih držav. Drugič pa smo mi že precej zgradili našo lastno vojno industrijo.

To gre torej vzporedno? Da, in to bo zelo okrepilo našo Armado.

Naši ekonomski ukrepi in odnosi s socialističnimi partijami

Ali ste morali zaradi kominformovskih groženj in politike spremeniti bistveni del petletnega plana in all je s tem, ker morate odvojiti velike denarne zneske za oboroževanje, ogrožena vaša socialistična politika?

To nam je prizadelo velike težave. Opustiti smo morali številne stvari, da bi lahko izvedli kapitalno graditev. Tako smo morali na primer opustiti graditev tovarn kmetijskih strojev in tovarn, ki bi delale za široko potrošnjo. Spremeniti smo morali tudi gradbene načrte. Kljub vsem težavam, ki smo jih imeli in ki jih še imamo, se socialistično gospodarstvo v Jugoslaviji ne bo spremenilo in ostane linija našega gospodarstva socialistična, kot je bila doslej. Razumljivo je, da bi bili lahko bolj napredovali na ekonomskem in socialnem področju, če ne bi imeli teh težav. Kljub temu pa ne bomo dopustili, da bi padla življenjska raven, ampak se bomo trudili in se tudi zdaj trudimo, da jo zvišamo. Ta cilj ima tudi novi sistem plač, izročitev podjetij delavcem in drugi ukrepi. Z novim sistemom plač bodo v prvi vrsti plače zboljšane tistim, ki so bili slabo plačani, to pa so kategorije strokovnih delavcev, srednji strokovni kader, pa tudi nekateri višji. V kratkem bomo začeli uresničevati ta novi sistem plač in bomo odpravili različne nakaznice in točke, vendar pa jih bomo spremenili v dinarje, tako da bo tisti, ki je na primer dobival 3000 dinarjev, dobival sedem ali osem tisoč in kupeval t., kar mu je potrebno, na prostem trgu pa se bodo formalne cene v skladu s ponudbo in povpraševanjem. V dinarje in v sestavni del plače bo spremenjeno

tudi to, kar je delavec ali uslužbenec dobival v obliki točk ali nakaznic za otroke, tako da bo za vsakega otroka dobival približno 3000 dinarjev.

Ali je v močno kontroliranem gospodarstvu in državi potrebno mnogo policije, da opazuje kmete in delavce, ker so to vsekakor veliki stroški?

Rad bi vam pojasnil to, kar vas zanima. Pri nas v Jugoslaviji je sedaj v teku proces decentralizacije. Policiji ni treba tukaj ničesar opazovati. Tovarne izročamo v upravo delavcem, da sami pazijo, kako bodo njihova podjetja uspevala, in da imajo, kolikor več delajo, tudi višjo življenjsko raven. Enako je tudi na vasi. Kmetje imajo svoje odbore in v te odbore naj sami izvolijo ljudi, ki bodo najbolje delali. Nimamo vzroka, da bi jih nadzorovali po policiji, in prav ta decentralizacija terja odpravo centralistične in birokratske kontrole. Naša decentralizacija pomeni hkrati tudi čedalje širšo demokratizacijo. To je demokratizacija v gospodarstvu.

Kar se tiče odkupa, ga postopoma odpravljamo in smo ga že za večino pridelkov odpravili. Odkupujemo razen volne samo še pšenico in mast. To pa je nujno, ker gre tukaj za osnovno hrano našega prebivalstva in tukaj mora biti kontrola, da bi odkup pravilno potekal. Toda tudi to bo nekoč odpadlo, ko bomo imeli zadosti zalog, ki jih bomo lahko vrgli na trg in onemogočili špekulacijo pri cenah ter pridelkih. Sicer pa naši ljudje zdaj lahko kupujejo na prostem trgu vse, kar želijo.

Ali se vam morda ne zdi, da se boste tako bolj približali britanskemu socializmu? Imamo svojo lastno pot in mi bomo primer zase. Na takšno pot nas sili praksa in mi zmeraj iščemo najboljšo pot. Če pa se bomo morda v nekaterih stvareh približali praksi britanskih laburistov, nas to prav nič ne moti. Mi imamo temeljna načela, iz prakse pa bomo izkušnje in iščemo najboljšo pot.

To je torej načelo, da je treba državo tako voditi, da dela v korist večine, to je delavskega razreda? Ne samo delavskega razreda, ampak sploh vseh delavnih ljudi.

Ali mi pri jugoslovanskem komunizmu, takšnem kot je zdaj — Marx, Engels in Lenin minus Stalin — še neka posebna formula, če gledamo stvar z ideološkega gledišča? Mi nismo napravili nobene revizije v tej teoriji. Sovjete štejemo za revizioniste. Naša pot v socializem je različna od poti Sovjetske zveze. Sovjetska pot ne vodi v socializem, ampak v nacionalizem, ne sicer v nacionalizem v nemškem pomenu besede, toda vendarle v nacionalizem najbolj birokratskega tipa. Naš namen je zgraditi resnično socialistično državo. Z vsemi državami, s katerimi smo v dobrih odnosih, hočemo sodelovati v korist miru, za utrditve miru, za ohranitev miru. To je naše stališče. V naši partijski liniji se ne ujemamo s Sovjetsko zvezo, tudi glede vprašanja odnosov med malimi in velikimi državami ne. Nobene zveze s socializmom nima to, kar so Sovjeti od nas zahtevali in kar sedaj delajo z drugimi vzhodnimi državami. To je protimarksistično in to je eden izmed poglavitnih vzrokov, zaradi katerih je prišlo do spora med nami in Sovjetsko zvezo.

Ali je sedaj odnos med KPJ in evropskimi socialističnimi strankami boljši in ali je kakšno sodelovanje? Ker so socialistične stranke, ne sicer vse, spremenile svoje stališče do Jugoslavije, se je odnos zboljšal. Njihovo stališče do Jugoslavije je sedaj boljše.

Ali je prišlo do določenega zblizanja v mišljenju, n. pr. z angleško laburistično stranko? V Angliji kažejo zlasti socialistični voditelji veliko zanimanje za naš razvoj, zlasti pa za delavske svete, ki smo jih mi uvedli.

Ali je Bevanov obisk poglobil prijateljstvo z Anglijo. Bil je del časa v Jugoslaviji.

Kam je prišel kot gost tovariša Džilas. Smatramo ga za zelo progresivnega socialističnega javnega delavca. Je prijateljstvo razpoloženo do Jugoslavije. Informbirojevski listi so vedno pisali, da je Bevan levčarski element v Angliji in so računali, da bodo z njim lahko nekaj storili. Sedaj so uvideli, da so se zmotili. Obrekujejo ga na vse pretege. Toda mi sedaj vemo, kaj misli in ima v resnici napredne ideje.

O položaju vere v Jugoslaviji, o kritiki in samokritiki nekaterih drugih vprašanj

Ameriško novinarko Higgins je zanimalo, kakšen je zdaj položaj vere v socialistični Jugoslaviji.

Maršal Tito je odgovoril, da je cerkev pri nas po Ustavi ločena od države in da je država imela za cilj cerkvam ustvariti tak odnos, ki bi bil koristen enotnosti ljudstva v državi.

Pri nzs, je nadaljeval nato maršal Tito, vere kot take ne preganjamo in vsakdo ima pravico izpovedati svojo vero. Toda pri nas je vsak cerkveni funkcionar, vsak duhovnik odgovoren pred državnimi zakoni kot vsak drug državljan.

Odnosi države s pravoslavnimi in muslimansko cerkvijo so urejeni. Neurejen je samo še odnos do katoliške cerkve zato, ker zavzema večji del višjih katoliških dostojanstvenikov negativno stališče do obstoja tega stanja v Jugoslaviji. Tako je bil zaradi tega obsojen tudi Štepinac, ki ni zagrešil

V nedeljo, 9. septembra t. l. je obiskal volivce na Polenshaku poslanec tov. Bratko Ivan. Pred sestankom v šoli si je ogledal stavbišče nove začete zgradbe (gasilski dom) na Polenshaku ter razpravljaj s predsednikom KLO Polenshak o raznih gospodarskih in kulturno-prosvetnih problemih.

Na dobro obiskanem sestanku je najprej govoril poslanec tov. Bratko Ivan o delu ljudske skupščine LRS, o novem finančnem sistemu, o novem načinu planiranja, o odpravi živiliških in industrijskih bonov, o plačevanju davkov in o ukrepih napram poedin-

cem, ki se izmikajo svojim obveznostim. Predvsem je govoril o vplivu novih uredb na trg s kmetijskimi pridelki in na nujnost povečanja kmetijske produkcije. Podčrtal je ugled nove Jugoslavije v svetu glede na prizadevanja za ohranitev miru v svetu in glede na uspehe prve petletke. Govoril je tudi o incidentih na naših mejah, kjer pobijajo obmejni organi satelitskih držav čuvarje meja naše domovine.

V diskusiji se je pokazalo, da obstoja na podeželju in tudi na Polenshaku vrsta gospodarskopравниh problemov, ki bi se jih dalo s pravno pomočjo enostavno in na najkrajši način rešiti namesto, da se prizadeti poedinca izogibajo zameri zaradi odločnega razčiščevanja problemov ne glede na nastajajočo nerazpoloženje in medsebojno nezaupevanje med sovaščani. Na drugi strani pa je diskusija potrdila, da je tudi na Polenshaku nekaj poedincev, ki jim ne gre za odpravo nekaterih administrativnih nepravilnosti na najkrajši način, temveč namenoma napram vsakomur obrekujejo funkcionarje, napluhujejo in posplošujejo napake zadruga in tako dalje.

V glavnem so diskutanti obravnavali individualne predloge za omilitve raz-

nih gospodarskih ukrepov (odkupi plačilno davkov), ki nekatere kmetov po lastni krivdi bolj prizadenejo druge. Diskusija je tudi pokazala, da na Polenshaku večina ljudi resno skrbljena zaradi izboljševanja kmetijskega gospodarjenja na malih kmetijskih posejkih, da jih resno motijo nekateri znaki nepravilnega izrabljanja zemlji v Tiboicah, kjer ima svoje parcelne Kmetijska zadruga Gorlaniča, drugje zopet pereče vprašanje slabega gospodarjenja nekaterih poslovojnih gasilcev muči vprašanje kreditov in nabave materiala za nadaljevanje gradnje Gasilskega doma. Nekateri kmetovalci iz KLO Brezovci si domišljajo, da jim godi s tem krivica, ker ima KLO Polenshak manjši hektarski donos žitne rabe. Mimo vseh teh problemov so poskušali poedinca z laskavimi tretinami o bivšem trgovcu Gracerju s Polenshaka prikazati krivostno ljudsko sodišča, ki ga je obsodilo na daljšo zeno, na drugi strani pa so zelo raznavljali z besedo slenuhi, misleč pri tem na slabo situirane manjše posestnike tem delu Slovenskih goric, ki pozna Gracerja s prave strani.

Sestanek z volivci na Polenshaku dokazal, da zasleduje večina kmetovalcev iz Slovenskih goric družbeno-gospodarski razvoj v naši domovini, da ga tudi direktno podpira in da poskušajo z vso resnostjo ustvariti čimveč tu v svojem kraju. V zvezi z graditvijo Gasilskega doma so vprašali volivci svojega poslanca glede možnosti nabave kredita, ki ga sicer ne morejo dobiti.

Po sestanku se je poslanec tov. Bratko razgovarjal še s poedinimi kmetovalci, ki so ga prosili za razna pooblastila in nasvete.

DOMA IN PO SVETU

Nota vlade FLRJ italijanski vladi

8. septembra t. l. je bila izročena italijanskemu poslaniku v Beogradu nota jugoslovanske vlade glede na vedno večjo kampažo v italijanskem tisku in radiu proti jugoslovanskim narodom, ki ni v nobenem primeru v duhu jugoslovansko-italijanske mirovne pogodbe.

Slovesnosti v proslavo 400-letnice slovenske knjige

V Ljubljani so dne 8. septembra začeli s proslavami 400-letnice slovenske knjige pred spomenikom Primoža Trubarja ter v Operi, kjer je bila slavnostna akademija. Obeh slovesnosti se je udeležilo veliko število političnih in kulturnih predstavnikov našega javnega življenja.

Ridgway predlaga pogajanja v drugem mestu

Vrhovni poveljnik sil OZN general Ridgway je predlagal severnokorejskemu poveljstvu, da bi se delegaciji za sklenitev premirja sestali v kakšnem drugem mestu, kjer bi ne bilo možnosti incidentov.

Zopet novi „prostovoljci“

Kot poročajo iz poveljstva sil Združenih narodov na Koreji je odkrila Ridgwayeva obveščevalna služba v Severni Koreji nove „prostovoljce“, belokorke, ki so bili organizirani v vojaške enote v Mandžuriji. To so predvsem specialisti in tehnično osebe, ki so prišli na Korejo iz Vzhodne Nemčije, Češkoslovaške, Poljske, Madžarske in ostalih satelitskih držav SZ.

Izšel je načrt uredbe o plačah v gospodarstvu

Posebna komisija za predpise p Svetu za zakonodajo in Gospodarske svetu vlade FLRJ je izdelala načrt uredbe o plačah delavcev in uslužbencev v gospodarstvu. Načrt o plačah v državni upravi, prosveti, zdravstvu ter druge pa komisija šele pripravlja.

Na dunajskem velesejmu bo razstavljala tudi Jugoslavija

Na letošnjem dunajskem velesejmu bo poleg 2000 avstrijskih ter 784 drugih razstavljalcev priredila posebno razstavo tudi Jugoslavija. Letočni dunajski velesejmi bo praznoval svoj tridesetletni jubilej, sodelovali pa bodo razstavljalci iz petnajstih držav.

Konferenca zunanjih ministrov ZDA, Anglije in Francije

Zunanji ministri ZDA, Anglije in Francije bodo v kratkem imeli v Washingtonu konferenco, na kateri bodo obravnavali vsa pereča mednarodna politična in gospodarska vprašanja, ki se tičejo držav članic atlantskega pakta ter drugih, posebno držav Srednjega in Daljnjega vzhoda.

Zavezniški manevri

V Zahodni Nemčiji so se dne 12. začeli veliki manevri zahodnih zaveznikov. Sodeluje mnogo britanskih, ameriških, francoskih, belgijskih, nizozemskih, norveških in danskih enot ter okrog 20.000 nemških civilistov kot pomožna, predvsem prometno osebe.

med vojno samo zločina proti ljudstvu, temveč je tudi po vojni nadaljeval delo proti ljudstvu in državi in sodeloval s sovražniki ljudstva. Toda večji del naše katoliške duhovščine je precej lojalna in te imamo določeni kontakt v smislu ureditve odnosov med katoliško cerkvijo in državo. Upamo, da bomo tudi to rešili. To dejansko tudi na nikak velik problem. Ta problem samo bolj napluhujejo od zunaj. Sicer imajo cerkve pri nas svoje liste, tiskajo pa tudi brošure in knjige. Morda ne izdajajo toliko kot prej zato, ker nimamo papirja, za katerega moramo dati drage valute. Toda imajo svoje liste, knjige, brošure, svoje šole, v katerih se pripravljajo duhovniki.

Opazil sem, da vaš tisk zdaj več kritizira — je rekel v zvezi z vprašanjem kritike pri nas G. Fischer. Da, in tako je tudi pravilno.

Kakšni so zdaj odnosi Jugoslavije do Nemčije, ki je bila vaš največji in najstrašnejši sovražnik? Z Zahodno Nemčijo imamo že precej dobre gospodarske odnose. S takim sodelovanjem na gospodarskem področju se lahko ti odnosi še boljšajo tudi na kulturnem in fizikalnem področju, vendar gre to počasi. Sicer pa v ljudstvu ni pri nas nikakega odpora proti temu, čeprav smo zaradi Nemcev najbolj trpeli.

Vprašanje gospoda Fischera: V židovskih krogih se trdi, da je zdaj v Sovjetski zvezi in drugih informbirojskih državah prevladal močan antisemitizem. Mar mislite, da je to mogoče v državah, ki se sklicujejo na Marxa in Engelsa? Žal je tako, take protizidovske tendence so tako v Sovjetski zvezi kakor

tudi v satelitskih državah, toda mi Sovjetske zveze ne smatramo več za prave marksistično državo. Postaja marksistično pobarvana in zato deluje tako stvari.

Kakšno je vaše mnenje: Ali je kakera izmed informbirojskih držav mislim predvsem na LR Kitajsko zdaj v stanju slediti vašemu herojskemu zgledu in se rešiti informbirojske okolitve. Ali bi Zahod lahko tukaj pomagal?

To je težavno reči. Od vseh informbirojskih držav je samo Kitajska sposobna storiti kaj takega. Tam je za upanje. Zahod bi tu lahko pomagal pred korejsko vojno. Potrebno je, da Zahod po koncu korejske vojne ne zavzelo do Kitajske imperialistično stališče, temveč ji ponudi sodelovanje in pomoč, predvsem gospodarsko.

V Jugoslaviji bo v kratkem kongres miru. Ali bo imel ta kongres razen ideološkega tudi praktični pomen?

Ne gre za ideološki, temveč predvsem praktični pomen. Treba je upoštevati da tega kongresa ni organizirala naša vlada, temveč so ga sklicale slobodno organizacije. Na njem se bodo zbrali ljudje različnega mišljenja, ki pa vsi za ohranitev miru. Zato bo imel ta kongres velik vpliv na vzhodne, takšno imenovane informbirojske države.

Kaj pa mislite o tako imenovani propagandi informbirojskih držav? Mislim predvsem na sovjetski predlog za sklenitev pakta petih velicil. To je samo propaganda, s katero radi dosegi povsem druge smotre. To velja tudi za pakt petih velicil.

V naših šolah hočemo vzgajati novega, svobodnega in odločnega socialističnega človeka

Resolucija III. plenarnega zasedanja CK KPJ je vzgojiteljem z gornjimi besedami postavila tako določno in jasno nalogo, da je bil vsak učitelj pri moran zamisliti se v te besede in se vprašati, ali je njegovo delo v skladu z dano direktno našega najvišjega partijskega foruma ali ne. Iz navedenih besed vidimo, kako globoko so zajeli tvorca resolucije pomen vzgojanja v naših šolah vseh vrst. Niti ena učno-vzgojna ustanova ne more biti izvzeta od te vzvišene naloge — pa tudi naše najvišje šole ne.

Vzgojati novega človeka pomeni, da bo ta človek moral biti drugače vzgojen, kot smo bili doslej tega vajeni. Ta človek bo uvedel čisto nov način življenja v spremenjeni družbi, z drugačnimi pogledi in odnosi na sedaj še porajajoči se svet. V neki učilnici je bil napisan: *Nov duh, nov svet, nov človek. Misliš sem, si? Učitelj, ki je obesil to parolo na zid gotovo ni tega naredil zato, da bi pač imel parolo na steni, marveč se je zavedal, kaj se godi okoli njega, v kaj polagajo jugoslovanski narodi v današnjem času vse svoje sile. Zato je hotel tudi sam doprinesiti k temu ustvarjanju naših množic svoj delež in svoj program izrazil v prav kratkih besedah. Drugi učitelj si je svojo nalogo zadal s sledečimi besedami: Vse iz človeka za novega človeka. Hotel je povedati, da bomo zbrali vse pozitivno v človeku, ki ga je vzgajala stara družba se okoristili s pridobitvami naše borbe in graditve socializma in s tem materialom oblikovali novega človeka.*

Svoboden človek-svoboda! Kako čudovita beseda! Odkar se je človek odrgal od živalske vrste, ko ga je poročilo delo, se bori zanj. V teku zgodovine človeštva so se borili milijoni zanj, nešteti zanj umirali, brezštevni zanj žrtvovali vse najdražje kar so imeli. S parolo: Za svobodo — so šli v borbo tudi jugoslovanski narodi v komaj pretekli dobi, misleci pri tem tudi na socialno svobodo, s katero naj bi prenehala izkoriščanje človeka po človeku. Z velikimi žrtvami smo si svobodo priborili, zato jo znamo tudi ceniti. Kljub temu pa se še najdejo ljudje, ki nam bi hoteli lahkomišlino zapraviti, zopet drugi pa čisto načrtno odvzeti, da bi mogli s tem ponovno uveljaviti svoje izkoriščevalske težnje.

Vzgojiti svobodnega človeka ima pa še drug pomen. Človek, ki mu je stara družba privzgojila različne lastnosti, katere ga vežejo, da ne more sproščeno in v jasni luči gledati na svet, ampak le skozi prizmo onih, ki imajo pri tem čisto svoje osebne interese, ni svoboden človek. Tak človek je poln misticizma, mravnjastva, je vžvečen, v njem je nerensica, nerealnost, laž. Kje na svetu je vzgojitelj, ki bi zavestno vzgajal mladega človeka v mravnjastvo srednjega veka, ki je prineslo človestvu v tisti dobi toliko neizmernega trpljenja in gorja, da ga pero najboljšega pisatelja ne more dovolj izprno opisati. Kdor vsaj malo pozna zgodovino, ve, da so refleksi španske inkvizicije segli tudi v naše kraje in je marsikatera žena zgorela na grmadi potem, ko so jo na najkrutejši način mučili, ker ni hotela priznati, da je čarovnica. Isti ljudje, ki so takrat množice polnili z vsakovrstno mistiko, so hoteli, da bi trpeli obdolženci v svojem mističnem razpoloženju priznati nekaj, kar se je zdravemu razumu upiralo.

Naša zahteva vzgojiti svobodnega človeka je torej vendar kaj preprosta.

Če bi človek ne videl čisto jasno, s kakim določenim namenom hoče neka izumirajoča kasta današnje družbe se danes vzgajati mladi rod, starejše ljudi pa držati v šahu, ne bi mogel tega verjeti. Čudiš se dvojnemu obrazu takega človeka. Enega ima skritega sam zase, široko se smeječega, ki na tihem stodoletno veruje v dialektični materializem, drugega mrkega pa kaže na zunaj, ga obdaja z neko gloriolo, ki si jo je ustvaril, da bi ljudje ne spoznali njegovega pravega, resničnega obraza, ki ima za delovnega človeka samo ironični posmeh. Na drugi strani pa imamo vzgojitelje, ki so se po večini že otresli lažnjivega misticizma in praznoverja, in streme za tem, da bi izklesali človeka, ki sploh ne bo poznal privrskov ne resničnega zlaganega sveta, mraka, marveč bo njegova svoboda čista kot sonce. Za lik takega svobodnega človeka se bomo borili tako dolgo, dokler ga ne bomo uresničili. Takemu človeku ne ne bo težko odločiti za čim bo segel, če mu bosta dva ponujala: prvi mrak, drugi sonce. Nujno pa je, da že tudi današnji človek spozna komu lahko zaupa vzgojo mladine: ali onemu, ki mladino uči spoznavati resnično življenje in svet takšen, kakršen je, ali drugemu, ki ima svoj poseben zornik kot ozko omejen, skozi katerega mladini pusti gledati, brani ji pa gledati in spoznavati vse ono, kar je izven tega kota. Tako ozko gledanje mora nujno imeti to posledico, da mlad človek ne bo široko razgledan, da ne bo svoboden in odločen, da ne bo nikoli v življenju samostojno razmišljal in ravnal, ampak bo nad njim vedno bdela nevidna sila, ki bo uravnala njegovo življenje tako, kot bo zanj prav in dobro.

All ste kdaj razmišljali, kaj pomeni pojem socialistični človek? Tak človek ve in vidi vse po lastni presodi, se ne da od nikogar varati, nihče mu ne ukazuje, kako naj misli, sam najde resnico, poštenost in pravico, ker je bil od mladih nog k temu vzgajan. Vprašam vse vse, ki boste brali te vrste, kaj je na svetu lepšega in čistejšega, kakor če mlad človek izpoveduje in v vsakem koraku resnico in pravico in pri tem do pike pošteno misli. Kdo bi mogel trditi, da je lik človeka s komunistično moralno zlaganost, ko pa ga gradimo na podlagi skrajne pravičnosti, resnice, poštenja, nesebičnosti, vere vase in v ljudske množice. Ali so to zlagane lastnosti, ki naj bi jih imel pravi človek? Tako izoblikovan človek se ne bo nikdar pogrezal v mistična in praznoverna nastojanja in zgubljal tal pod nogami.

Ob začetku šolskega leta, ko naša mladina okrepljena znova prestopa šolski prag, se pojavlja tudi kampanja za potrditvi, s katerimi starši dovoljujejo svojim otrokom posejanje verouka. Kako čudovito se pri tej akciji odraža psiha in mentaliteta našega človeka, ki ga je vzgajala stara družba v odvisno in nesvobodno bitje skozi dolga stoletja. Zanimivo je, kako organizirajo akcijo za potrditvi, tisti veroučitelji, ki jim je na tem, da bi se naše ljudstvo pokoravalo njihovim ukazom in doprinalo žrtev ne za svojo boljše bodočnost, ampak za njihovo nadaljnje brezskrbno in nedelavno življenje. Kdor gleda pri tem tudi za kulise, ki jih ponekod ti ljudje postavljajo, bo videl, da to ni spontana akcija našega ljudstva, ampak ukaz, ki ga izpolnjuje ožki krog ljudi modeliranih misli po volji prikritih dirigentov. In uspeh? Vzemimo za primer samo šole v Markovcih. Tam ob začet-

ku šolskega leta mrgoli dovoljenj staršev za poučevanje verouka. Ob koncu šolskega leta pa izkazuje markovska šola kljub najpošrtvovalnejšemu in temeljitemu delu tamkajšnjega učiteljskega razmera nizke odstotke učnega, predvsem pa še vzgojnega uspeha. Kje je krivda? Mar na učiteljsstvu? Ne more biti. Prebivalstvo markovskega šolskega okoliša je imelo priliko videti, da je prosvetna oblast odpustila učitelje, brž ko je pokazala, da ne more vzgajati mladino k resnici in poštenju. Ali smo že slišali, da je cerkvena oblast kdaj zabilagala vzgojo mladine slabemu duhovniku? Niti v stari Jugoslaviji se to ni zgodilo, danes pa je celo vsak duhovnik za to dober. Naša ljudska oblast na te reči budno pazi in ne ozirajoč se na cerkveno oblast prepreči duhovnikom možnost poučevanja in vzgojanja mladine, če uvidi, da tak človek ne spoštuje s krvjo in žrtvami priborjenih pridobitev naše socialne revolucije in socialistične graditve. Podobno sliko opazujemo že nekaj let tudi drugod. Niti enega primera ne moremo beležiti, da bi bili otroci in ostalo ljudstvo tam, kjer imajo vnetega dušnega pastirja, kaj boljši kot v krajih, kjer vlada v tem pogledu nekoliko večja zmernost. Vsek prebivalec ptujskega okraja tudi ve, kateri so tisti kraji, kjer vlada največja surovost in podivjanost med mladino. Gotovo ne tam, kjer pošteno dela naše učiteljsstvo, kjer pravilno delujeta pionirska in mladinska organizacija in kjer ljudstvo delo vseh teh po svojih močeh in zdravem razumu podpira.

Naš razvoj gre svojo pot dalje. Vidimo, da ga ne morejo zavreti niti nam neprijetne sile izven naših državnih meja, zato bomo tem manj dopustili, da bi se nam stavljali na pot ostanki mravnih sil v naši ožji domovini, ki jim ni mar lepa bodočnost naših otrok, ampak je njihova glavna skrb, da sebt zasigurajo čim nadalje mogoče nekaj tako lepo življenje.

Smatramo, da je že mnogo ljudi pri nas toliko zrelih, da lahko o tem samostojno razmišljajo in ravnajo po svojem zdravem, naravnem razumu. S. K.

Kako bo novi finančni sistem vplival na najemnine

V diskusiji o novem finančnem sistemu se pojavlja tudi vprašanje, kako bo v novem finančnem sistemu z najemninami Dejstvo je, da so najemnine za stanovanja bile vsa leta po osvoboditvi tako nizke, da z njimi lastniki niso mogli kriti niti najnujnejših stroškov za vzdrževanje in popravila stanovanjskih hiš. O tem je bilo mnogo upravičene kritike.

Ce primerjamo današnje najemnine s predvojnimi, moramo ugotoviti — tudi če vzamemo enakovredni dinar — da so nižje od predvojnih. Ob osvoboditvi so bile s posebno uredbo najemnine znižane za 40 odstotkov v primeri s predvojnimi. Če upoštevamo še to, da so se plače v primeri s predvojnimi zvišale za povprečno 3-4-krat (če prištejemo še bone in karte, pa mnogo več), moramo ugotoviti veliko nesorazmerje, ki je imelo gotovo negativne posledice na našo stanovanjsko politiko.

Druga zadeva, ki jo je treba urediti, je nesorazmerje med najemnino za boljše in slabša stanovanja. Imamo primere, ko plačujejo najemniki za slabša

Še nekaj misli o delu zbora „Jože Lacko“

Tovariš ing. Bojan Kancler je napisal v Ptujskem tedniku dne 26. avgusta obširni članek pod naslovom »Nekaj misli o delu zbora „Jože Lacko“, kot odgovor na članek tov. Staneta Vičarja, »Pevski zbor SKUD „Jože Lacko“ in njegove notranje slabosti«.

Tov. Kancler je v svojem članku hotel dati javnosti objektivnejši vpogled o pevskem zboru »Jože Lacko« in njegovih težavah. Med ostalim je napisal tudi tole: »Pešanje dela v zboru je predvsem posledica dveh dejstev. Prvič je bil zbor več kot pol leta brez kvalificiranega dirigenta, ki bi znal koristiti (izkoristiti) in razvijati njegove možnosti. Prav v tem obdobju je zbor izgubil dober del svojih pevcev in disciplina se je razrahljala. Drugič pa zbor ni bil deležen one moralne in materialne podpore množičnih organizacij, kot bi jih po svojem delu zaslužil.«

Če bi se pisec članka podrobneje informiral o vzrokih nastalih težav v pevskem zboru po odhodu dirigenta tov. Jožeta Gregorca v Maribor, mislim, da se izjave ne bi bil napisal. Ali ni morda piscu članka znano, da sem v času odsotnosti tov. Gregorca jaz prevzel vodstvo pevskega zbora? Ako mu je to znano, bi pa že želel vedeti, kdo je lahko po njegovih nazorih kvalificirani pevovodja ali dirigent, kakor ga on imenuje? Ali je potrebno morda še nekaj več kakor končani studij na Drž. glasbeni akademiji v Zagrebu in nad 30 let praktičnega dela v raznih pevskih zbora večjih in manjših mest kakor Zagreb, Vršac, Vukovar in končno Ptuj (gimnazijski pevski zbor)? Nisem se nikdar hvalil niti se imam namen hvaliti, kajti delo samo hvali onega, ki ga dobro izvršuje, vendar pa lahko rečem, da imam s pevskimi zbora vsaj takšne uspehe za seboj, kot jih je dosegel zbor »Jože Lacko«. Ali je torej za dirigenta pevskega zbora SKUD »Jože Lacko« v Ptuj potrebna še kakšna druga sposobnost, da bi se ga smatralo za kvalificiranega —? Vzroki za pešanje zbora so drugačni.

Dejstvo namreč je, da se pretežna večina pevcev in pevk ob mojem prevzemu vodstva zbora po odhodu prejš-

njega pevovodje na večkratni poziv upravi SKUD ni odzvala k nadaljnjemu sodelovanju v pevskem zboru. Zbor je s tem postal tako okrnjen, da je kvarno vplivalo na obisk pevskih vaj pri ostalih maloštevilnih članih. Noben dirigent ali pevovodja tudi še tako kvalificiran ne more uveljaviti svojih sposobnosti v zboru ki je samo na papirju in se ne udeležuje vaj. Ko sem se prepričal, da je ves trud in prizadevanje skupno z upravo SKUD ponovno poživeti zbor zaman, sem bil primoran se zahvaliti na poverjeni mi nalogi pevovodje.

Čitatelj bo iz navedenega dejstva razumel, da v pogledu pevovodje pač ni bilo niti najmanjšega razloga za zastoj v nadaljnjem razvoju zbora.

Kot drugi razlog navaja člankar, da zbor ni bil deležen moralne in materialne podpore množičnih organizacij, kot bi jih po svojem delu zaslužil. Ne bom se spuščal v presojanje te trditve, ker nisem o tem dovolj poučen. Vsekakor pa tudi to dejstvo, če obstoja, ne bi smelo vplivati porazno na pevski zbor, kjer vlada med članstvom pevška zavest, vztrajnost in stremljenje za čim višjo pevsko kulturo. Mislim namreč, da je pevski zbor, ki si pribori moralno oporo ljudskih množic, tudi deležen dovoljne materialne podpore. Torej niti ena niti druga trditve tov. Kanclerja v napisanem članku ne drži kot posledica omenjenih dejstev, kot jih navaja za zastoj, ki je bil nastal v pevskem zboru »Jože Lacko«.

V Ptuj, dne 10. septembra 1951. Luževič Franjo

V Novi Gorici pripravljajo proslavo obletnice priključitve

Množične organizacije z Zvezo borcev NOB na čelu pripravljajo v Novi Gorici proslavo obletnice priključitve Primorske k Jugoslaviji, ki se bo vršila v nedeljo, 16. septembra 1951.

General Ridgway pričakuje sovražno ofenzivo

V zadnjem poročilu opozarja general Ridgway na znake, ki kažejo na to, da sovražnik lahko vsak hip začne ofenzivo proti silam Združenih narodov na Koreji.

Najcenejše mesto v Jugoslaviji

Najcenejše dobite danes vse prehrabene predmete v Vukovaru v Slavoniji. V tem podeželskem mestu, ki šteje okoli 8000 prebivalcev, je danes mleko po 15 din, ovtji sir po 150 din, sladkor je 100 din cenejši kot drugje, droben krompir stane 5 din, lubenice 15 din kilogram itd. V tem mestu je tudi moka, mast in drugo precej cenejše kakor v drugih krajih. Vzrok za to je, ker ima Vukovar bogato kmečko okolico.

novanjskih hiš. Ta ukrep bodo brez dvoma pozdravili tisti, ki še nimajo stanovanja ali pa imajo stanovanje v zelo slabem stanju. Ko že govorimo o pozitivnih straneh zvišanja najemnin, bi na koncu omenili še eno: zvišana najemnina bo marsikateremu najemniku, ki je imel prostorno stanovanje in se je na vse kriplje branil podnajemnikov, prisilila, da bo sobe, ki mu niso neobhodno potrebne, oddal v podnajem. -jv-l-

Boj za ptujsko gimnazijo

Nekaka zla usoda preganja Ptuj zadnjih sto let. Odkar paznomo Ptuj v zgodovini je bilo to važno mesto ob prehodu iz ogrske nižine v alpsko pogorje in proti sončni Italiji. Tu je bila obsejna rimska kolonija, tu je prisostvoval škof Viktorin še v rimski dobi. In v srednjem ter novem veku je Ptuj s svojim pomonskim gradom takorekoc gospodoval nad obširnimi ptujskimi poljem od Pohorja dolj in začenjajočo se ogrsko nižino.

Ali ko so se sredi preteklega stoletja začele razmere izpreminjati, se je sreča izneverila Ptuj. Ko so gradili veliko železnico iz Dunaja proti Trstu, so jo hoteli sicer izpeljati ob Ptuj, ali izpeljali so jo skozi Maribor. Ko so v petdesetih letih prestavljali sedež lavantinske škofije iz obmejnega St. Pavla bolj v središče spodnještajerskih Slovencev, so ga zopet nameravali postaviti v staro škofovsko stolico, v Ptuj in si za to ogledovali minoritski samostan. Ali škofijski sedež je prišel v Maribor, ne v Ptuj. Ko so vezali Budimpešto po železnici s progo Dunaj-Trst, so jo mesto v Maribor izpeljali na neobjudeno Pragersko. Kdo je bil teh neuspehov kriv, je težko reči. Vsaj nekoliko tudi Ptuj sam, ki se ni znal in hotel prilagoditi novim razmeram. Tako sta Ptuj prehiteli v razvoju Celje in Maribor.

Ali četudi so se razmere zasukale v škodo razvoju Ptuja, Ptuj le ni izgubil poguma in je večkrat pokazal svojo žilavo voljo in vztrajnost, da ne zaostane za Celjem in Mariborom. Pokazal je to zlasti v šolskem vprašanju, posebno še v borbi za svojo gimnazijo.

Ob začetku ustavne dobe sta Celje in Maribor že imeli svoji srednji šoli, gimnaziji. V Ptuj se ni bilo srednje šole. Ptujčani pa so uvideli, da vsaj v kulturnem razvoju ne smejo zostajati in je v istem letu 1864, ko se je slovesno začelo prosvetno delo v Narodni čitalnici, občinski mestni odbor sklenil, naj se ustanovi v Ptuj srednja

šola za višjo izobrazbo prebivalcev. Ali pet dobrih let je bilo treba, da se je končno leta 1869 ustanovila deželna realna gimnazija s štirimi razredi in je bil 1. oktobra 1869 otvorjen prvi razred s 46 učenci. Prebivalstvo je z veseljem sprejelo novo šolo in pošiljalo svoje sinove vanjo. Na koncu četrtega leta je gimnazija imela 100 učencev, dovoljno število za takratne razmere, ko niso še zahtevali prenapolnjenih razredov.

Pokazalo pa se je takoj, da je samo gimnazija le polovičarsko delo, ki ga je v lastni prid treba izpopolniti v celoto, v višjo gimnazijo. Prestop iz nižje gimnazije v kako drugo višjo je bil za učence težak, ker so take učence večkrat smatrali za manj vredne in se iz njih norčevali. Zato je marsikateri učenec odšel s ptujske gimnazije že po prvem in drugem letu, da se izogne neprijetni animoznosti. Vse to je dovedlo mestno občino ptujsko, da je že leta 1877 zaprosila za izpopolnitev nižje gimnazije v popolno osemrazredno višjo gimnazijo. Mestni občini se je leta 1877 pridružil še okrajni zastop in tudi poslanca mesta Ptuj in kmečkih občin sta se toplo zavzela za izpopolnitev, tako da je finančni odbor deželnega zbora sklenil, naj se izpopolni ptujska gimnazija. Vendar je deželni zbor zavrnil predlog, češ, da dežela nima sredstev in je dolžnost države, da skrbi za srednje šole.

Borba za izpopolnitev gimnazije je nekaj let mirovala. Ali ko se je število dijakov proti koncu osemdesetih let začelo krčiti zlasti po otvoritvi slovenskih vzporednic na državnih gimnazijah v Mariboru leta 1889, je mestni občinski svet ptujski obljubil, da preskrbi potrebne prostore in še daje letno subvencijo. Ali tudi sedaj je trajala borba za višjo gimnazijo do leta 1898, ko se je z novim šolskim letom 1898-99 otvoril peti razred in prihodnja leta stopnjema višji razredi do osmega.

Po tridesetletni borbi je dobil Ptuj celo gimnazijo. Ustvarjeni so bili s tem pogoji, da bi se mogla gimnazija uspešno razvijati v prid ptujskega mesta, ptujskega okraja in šolskega zaledja. Ali kar bi se zdelo vsakemu naravno in pravilno, se v takratnih razmerah ni tako zdelo odločujočim krogom mesta Ptuja in deželnega odbora in zbora štajerskega v Gradcu.

Učenci, ki so vstopali v ptujsko gimnazijo, so bili doma iz mesta Ptuja, iz ptujskega okraja, pa tudi iz sosednjih krajev od Ljutomeru in Radgone. V narodnem oziru je takrat prevladovala po južnostajerskih mestih in trgih nemščina, kmetsko prebivalstvo pa je bilo seveda slovensko. To se je takrat jasno izražalo tudi pri dijakijski ptujske gimnazije. Dokler je bila gimnazija nižja, so razen štirikrat prevladovali dijaki slovenske narodnosti, večkrat v občutnem razmerju. Tudi učitelji so bili Slovenci in Nemci. Ali ko se je začel narodnostni boj, se je prenesel tudi na šole in tudi na ptujsko gimnazijo. Začela se je borba, da postane ptujska gimnazija čisto nemška.

Ko je odšel leta 1881 Fichna, po rodu Čeh, deželni odbor ni hotel za ravnatelja postaviti profesorja Hubada Franca, dasi je uspešno vodil tri leta zavod kot provizorični vodja, nego je nastavlil trdnega Nemca Tiroca Tschaneta Hansa, ki ni razumel niti besedice slovenski. Proti takemu očitnemu pristranskemu postopanju deželnega odbora so slovenski poslanci protestirali in prišlo je leta 1885 do ostre razprave o ptujski gimnaziji. Slovenski poslanci so zahtevali, naj bo ptujska gimnazija tudi za slovenske dijake, nemški poslanci pa so poudarjali, da stoji ptujska gimnazija na nemških tleh, zato je in ostane nemška. Pa ne le to. Ptujška gimnazija naj ne bi bila le nemška, izobrazujoč nepristransko tudi slovenske dijake ptujskega okraja, ptujski gimnaziji so določili še prav poseben pomen, da čuva in širi nemštvo na Spodnjem Štajerskem. Leta 1885 je bil nastavljen zadnji slovenski profesor za predmete razen

verouka in slovensčine, za katere predmeta so nastavili še slovenske učitelje, ker nemški niso imeli. Učiteljski zbor je postal tako nemški.

Pa tudi slovenskim učencem niso prvoščili, da bi se izobraževali v ptujski gimnaziji. Ko je bila leta 1898 gimnazija izpopolnjena, se je oglašilo 44 slovenskih dijakov za sprejem v prvi razred, ali bilo jih je 26 zavrnjenih, češ, da niso znali dovolj učnega (nemškega) jezika. Slovenske dijake so v malo letih popolne gimnazije radikalno iztrebili. V šolskem letu 1897-98 je bilo med 97 dijakih 57 slovenskih in 39 nemških, leta 1898-99 med 138 dijakih 72 slovenskih in 66 nemških, v šolskem letu 1903-04 pa med 184 dijakih samo še 24 slovenskih in 160 nemških dijakov. Odkod to? Za izostale slovenske dijake domačega šolskega okoliša so umetno preskrbeli nemških dijakov iz vseh širnih delov Avstrije, katerim je nudil stredo, nemški dijaški dom. V ta dijaški dom je bil lahko sprejet dijak vsake narodnosti razen slovenske.

Kako pristransko in nacionalno sovražno so postopali nekateri nemški učitelji na gimnaziji, vedo povedati mnogi slovenski dijaki, ki so študirali v Ptuj. Omenim naj dva sicer malenkostna, ali prav zaradi tega značilna primera. Dvema učiteljema ni ugajal naš »č«. Zahtevala sta, naj dijaki pišejo »tsche«. Ker je bilo to protizakonito, sta odjenjala v toliko, da bi naj pisali vsaj v gotici, ali druge črke v gotici in »č«. magari v latinici! Pri sprejemnem izpitu leta 1917 se oglašila Branko T. in Rada G. Nezaslišani panslovenski imeni, ki ne smeta onečastiti nemške ptujske gimnazije. Branka izpremenje Andreja, Rado v Amando in sedaj šele smeta očistena v hram nemške kulture!

Ne smemo se čuditi, da so s takim pristranskim, nacionalnim ravnanjem na gimnaziji polagoma pripravili zapuščanje do zavoda v vsem ptujskem okraju. Slovenski starši niso več pošiljali svojih sinov na ptujsko gimnazijo, da jih ne izpostavijo nacionalno sovražnemu postopanju ptujskih nemških profesorjev.

V dveh primerih so ptujski mogotci pokazali, kako pogubna je nerazodna zagrizenost v kako idejo. V brezobzirnem izvajanju nemškonalnega programa so po gimnaziji vzgojili ljudstvo v odpor proti zavodu in škodili s tem mestu samemu, kakor so v drugem primeru milijonske vloge mestne hranilnice brezkoristno žrtvovali vojnemu molohu in tako oškodovali svoje mesto.

Ko se je po polomu svetovne vojne ustvarila nacionalna država Jugoslavija, je bilo treba zopetiti novo borbo za obstoj ptujske gimnazije. Treba je bilo zopet pridobiti pri prebivalstvu zaupanje v domači zavod. To se je v veliki meri zgodilo. Število dijakov je začelo naraščati, seveda postopoma. Po osmih letih je bilo na zavodu že 262 dijakov v nadaljnjih letih pa že 381.

Da je prišel obstoj ptujske gimnazije v prvih letih po vojni nekoliko v nevarnost, je nekoliko razumljivo. Saj takrat ni bilo zlasti v višjih razredih dovolj dijakov zaradi odhoda nemških dijakov. Ali bolj se moramo čuditi, da je ptujska gimnazija še v svoji popolnosti bila tudi kasneje do najnovejšega časa v nevarnosti. Ko se je leta 1929 praznovala njena šestdesetletnica, smo mislili, da upravičeno pričakujemo, da prenehajo vznemirljivi glasovi o njeni ukinitvi. Saj je šestdesetletnica pokazala, da ima ptujska gimnazija vse pogoje do svojega obstanka, ker jo prebivalstvo potrebuje in zahteva, ker je zanj že toliko žrtvovalo in ker ne gre, da bi v lastni državi propadel zavod, ki so ga v prejšnji državi vzdrževali naši narodni nasprotniki. Ali nerazumljivo, ti razlogi niso zadostali. L. 1932 je bila o počitnicah popolna gimnazija za skoro dva meseca reducirana na nepopolno.

Usodni korak se je preklinal in ostal je v mestu zavod, ki je zanj toliko važnosti v kulturnem in gospodarskem oziru, za državo samo pa tudi velike važnosti v splošnem državnem pogledu ob severozahodni meji.

Iz »Spominskega lista«, leta 1933.

Cestam se poveča še vedno premalo pozornosti

Znano je, da se je zadnja leta posvečalo našim cestam, posebno tem prvaka in drugega reda, to je bivšim državnim in banovinskim, daleč premalo skrbi, da so propadale ter povzročale neizmerno škodo na motornih vozilih. V tem niso bile izjema ceste v ptujškem okraju. 209 km takšnih cest je bilo stalni predmet negodovanja vozačev motornih vozil in na tem povzročev motornih vozil in na teh povzročev. Lahko trdimo, da se je odnos do tega tako važnega vprašanja vsaj deloma popravil z nastopom letošnjega poletja, ko so se začela izvajati večja popravilna in tudi obnovitvena dela na omenjenih cestah v ptujškem okraju. Najvažnejše je vsekakor bilo začeti obnavljati najvažnejšo cestno prometno žilo okraja — asfaltirano cesto, ki peče iz Maribora skozi Ptuj do Ormoža. Poleg tega pa cesto skoraj istega pomena: Ptuj, preko Borla proti Varaždinu. Asfaltiranih cestih teh dveh cest sta bili pred obnovo pač še skoraj v nerabnem stanju, globoke kotanje so nudile najlepše prilike za prizkušanje trdnosti osi vozil — ter za njihovo lomljenje.

Končno se je, kot že omenjeno, začela obnova. Spomladi je delo zelo oviralo deževno vreme, ki pri tovrstni obnovi igra odločilno vlogo — le kapljica na cestišču povzroča, da v bitumeni, s katerim se ta cestišča obnavljajo, nastane mehur — zato pa je tem delom bolj služil drugi del letošnjega poletja s krasnim suhim vremenom. V tem času so delavci »Ce-grad«, delovodstva v Ptuj pokrpali, delno pa obnovili še 34 kilometre asfaltne cestišča ter prišli v obnovi od gornje meje okraja skozi Ptuj že vse do Borovca in Formina na obeh cestah. Da tako delo zahteva mnogo truda in da tudi veliko stane, naj navedemo v ilustracijo nekaj števil: za kilometer obnove cestišča je potrebno 14.000 kg bitumena ter 240 kub. metrov takozvanega agregata — drobnega, presejanega gromača, ki se dobavlja v Sloveniji le v kamnoolomih v Postojni in na Razdrtem na Primorskem ter Hrvaškem Zagorju v Budinsčini, nekaj kilometrov severno od

Ni oddal žita, pa se je znašel v zaporu

Kot nekaj drugih, je tudi Franc Pulko, večji kmet iz Zlatoličja smatral, da pomeni splošna demokratizacija v naši državi nekakšno slabost ljudske oblasti ter da je prišel čas, ko ni treba več izpolnjevati obveznosti do države.

Pulko Franc bi moral oddati letos 3464 kg belih žit, za kolikor je bil zadolžen po odkupnem listu KLO Starše, oddal pa je le 1962 kg. Več gospodarsko enako močnih kmetov v njegovem KLO je imelo približno isti prepad oadaje, pa so ga v celoti izvršili, Pulko pa tega ni zmozel. Obtožnica mu pa poleg tega še očita, da je prodal orez oblastnega dovoljenja neko zemljišče. Za oba prestopa se bo zagovarjal pred ljudskim sodiščem.

Podoben grešnik iz Zlatoličja je tudi Ivan Dobnik, prav tako večji kmet. Tudi ta je ostal dolžan 1854 kg žita, kljub temu, da bi lahko oddal celotno količino, ki mu je bila predpisana. Tudi Dobnik se bo zagovarjal pred ljudskim sodiščem.

Prvi je poneveril 120.000 din, druga pa 500.000 din

Organi ljudske oblasti so pred nedavnim odvzeli svobodo tajniku KLO Dolena, Škrila Karlu, ker je za uradnih ugotovitvah poneveril od denarja, ki ga je od kmetov pobral na račun dohodnine ter od socialnih podpor, ki bi jih moral izplačati upravičencem v dotičnem KLO 120.000 din. Poleg tega je vjomi v skladišče Kmetijske zadruge v Dolni, odkoder je odnesel vrečo galice ter druge neugotovljene predmete.

Naslednja, ki se je zaradi podobnega nepoštenja znašla v zaporu je Roza Pišek, administratorka KLO Hajdina, ki je tekem svojega poslovanja na KLO Hajdina poneverila prav tako od denarja, ki ga je pobrala od kmetov za davek od denarnih podpor za socialno šibke v KLO Hajdina znesek 500.000 dinarjev.

Oba nepoštenjaka bosta po zbrnem celotnem dokaznem gradivu predana ljudskemu sodišču, da ju obsodi in kaznuje.

Zagreba. Sroški znašajo prav tako za en kilometer okrog 300.000 din. Kljub temu pa je pričakovati, da bo še letos znaten del ostanka asfaltne cestišča, ki ga je na področju okraja v celoti km obnovljen ter za nadaljnjih pet let sposoben brez večjih popravil za okrog desetkrat večji promet, kot so ga te ceste vzdržale pred vojno.

Druga pa je stvar z ostalimi 150 kilometri makadamskega cestišča, kolikor ga je v upravi »Cegrada« v ptujškem okraju. Pred vojno je letno prišlo na kilometer cestišča okrog 100 kub. metrov gromača, v povojnih letih pa do sedaj le po 50. Če pri tem še upoštevamo nekajkratni povečan promet, se ne smemo čuditi, če so ceste v slabem stanju ter moramo biti pravzaprav zadovoljni, da so sploh še v takem stanju. 37 cestarjev na teh cestah jih sicer skuša obdržati, nekateri med njimi bolj, drugi manj v uporabnem stanju, vendar je jasno, da se tudi z največjim prizadevanjem cestarjev ne da nadomestiti manjkajočih kubičnih metrov gromača ter nujno potrebnih večjih popravil. Ob tej priložnosti je potrebno omeniti nekaj največjih koristnikov cest v okraju, ki pa z ozirom na to ne kažejo nikakega razumevanja za prošnje »Cegrada«, da bi z navažanjem gromača proti plačilu nekaj prispevala v vzdrževalni delom. To je predvsem Okrajno avtoprovezništvo, ki ne kaže za to potrebnega razumevanja niti takrat, ko nima drugih voženj, medtem ko se je v tem pogledu doslej izkazala Tovarna aluminija v Strnišču in ptujška »Perutnina«, ki sta še vedno priskočila na pomoč.

Ne bo odveč, če se ob tej priložnosti spomnimo še na vsjo škodo, ki se na in ob cestiščih dogaja z vsakim dnem brez vsake potrebe, največkrat s strani brezdušnih poidevcev. Če že zaviranje koles vozov z verigo nekako opravičujemo, čeprav je tudi to prepovedano, saj vendar na strminah na cestišču povzroča pravo razdejanje, je poškodovanje obcestnih nasadov, odstranjevanje tabel s prometnimi znaki in povzročanje druge škode vredno vsa obsojanja ter ključno za zasledovanje storilcev, česar se doslej še nikdo ni lotil.

Zanimivosti po svetu

Pred kratkim smo prinesli opis novega tekstilnega vlakna — orlona, ki ga že na veliko uporabljajo v tekstilni industriji v nekaterih državah po svetu.

Danes nameravamo opisati material, ki bo v kratkem prišel na trg in ki bo narejen iz vinilklorida in akrinolitila in ki se imenuje dinel. To vlakno dela videz volne še bolj kot samo volna, poleg tega pa je tudi toplejše. Lahko je zelo mehko ali pa tudi zelo trdo, kot dlaka od angorske koze. Voda na to vlakno ne vpliva, odporno je proti kemikalijam in se ne mečka. Če se pa ogreje ko je zmečkano, ostane vedno takšno. To vlakno, edino med umetnimi vlakni, sploh ne gori. Odeje iz tega vlakna so že na trgu ter so popolnoma podobne volnenim. Tudi moške obleke iz tega materiala se že uporabljajo kot delovne obleke, zaenkrat samo še v tovarnah zaradi tega, da jim ne škodujejo kisline in visoka temperatura. Vlakno pa lahko uporabljamo tudi za podlago, ker je zelo toplo.

Večina kemičnih vlaken ne bo popolnoma zamenjala volne in bombaža, temveč se bo uporabljala skupno z njima.

Eden novih materialov, imenovanih vikara, se pridobiva iz ostankov koruze pri proizvodnji škroba. To vlakno ni tako trpežno kot volna, je pa mehkejšo in toplejše. Neka tovarna v Ameriki izdeluje sedaj za okrog 20 milijonov funtov tega vlakna, ki služi za izdelavo kopalnih kostimov, nogavic in podobno.

V velikih kemičnih tovarnah dan za dnem preizkušajo vrsto novih vlaken, ki so jih pridobili iz proteina, izdelanega iz mleka in kikirikija. Pokazalo se je, da je tkivo iz kikirikija predrago, da pa je tkivo iz kazeina našlo mnogovrstno uporabo, čeprav za izdelavo obleke ali perila ni prikladno. Zato se pa s pridom uporablja v druge svrhe, kot n. pr. za filtre v karburatorju avtomobila ter mnoge druge.

Zgleden primer najditeljice

Dnevno se dogaja, da izgubljajo ljudje vseh starosti denarnice, listine in drugo, potem pa sprašujejo za najditelji, ki jih je večkrat težko ali nemo goče odkriti. Nemalo je primerov, da se govori o »redkih« najditeljicah.

Dne 10. septembra t. l. je našla tov. Belovič Katarina iz Ptuj, Lackova ulica na prehodu čez železnično denarico z dokumenti in boni, 5000 din gotovine in nalivno pero. Po osebni izkaznici je spoznala oškodovanca in mu takoj vse vrnila. Marsikdo bi v tem primeru rekel: »Imel sem danes srečo«, si vtaknil denarico v žep neglede na 10 božjih zapovedi, neglede na svojo ogorčenost napram nepoštenjakom, ko gre kaj v zgubo, Belovičeva pa je smatrala vrtnet najdenih stvari za svojo dolžnost.

V naši domovini si želimo mnogo takih poštenih ljudi, ne pa takih najditeljic, ki so srečni ko najdejo in ne vračajo in nad vse razočaranih, ko sami izgubijo, pa jim nikdo zgubljenega ne vrne.

Na tomboli Rdečega križa v Ptuj je bilo 12.000 ljudi

V nedeljo popoldne se je vršila tombola na Titovem trgu v Ptuj. Ljudje iz domačega in sosednjih okrajev so že ob pol dvanajsti uri začeli zasedati najprimernejša mesta. Vse ulice, ki vodijo na trg in trg sam je bil nabito poln ljudi. Ceni se, da je tombola prisostvovala nad 12.000 ljudi. Humanitarno organizacijo RK ljudje pravilno cenijo in smatrajo za koristno, zato je bil odziv številčen. Podprli so organizacijo RK in s tem koristili zdravstveni službi v okraju in samim sebi. Številni mali in bogati glavni dobitki tombole so bili vzrok nepričakovano številnega obiska. Kljub temu je tombola potekla v redu. Glavne dobitke so prejeli:

1. Motorno kolo — Matjažič Marija, hči krojača v Zabovci 75; 2. spalnico — Tudi Kristina, del. Minoritski trg 6, Ptuj; 3. Radio aparat — Kocipec Franc, sin sreda. kmeta, Vičanci 12; 4. kuhinjsko opremo — Zumer Marija, mala pos., Hajdoše 40; 5. žensko kolo — Kajserberger Marija, Orešje; 6. Moško kolo — Mahorič Marija, Gomila; 7. Dve svileni odeji — Vičanec Anton, Babinec 2; 8. Sod vina — Kirbiš Jože, Gerčija vas; 9. Perzijske preproge — Golob Anica, Slovenja vas 13; 10. Volneno blago za plašč — Tomanič Milica, Ptuj, in Herkovič Terezija, delavka, Goricki; 12. Strešno opeko — Zuran Marica, Gruškovec; 13. do 16. moški in ženski zimski plašči — Kmetec Jože, čevljar, Ptuj; Skoberne Amalija, Ptuj; Beg Manja, Podložje; Nedeljko Franc, Strnišče; 17. svinja — Penkther Anton, kmet, Sitez; 18. otroški voziček — Markovič Ratko, vodnik, Ptuj; 19. gozjerlj — Vissenjak Franc, del. TAM-Tezno; 20. drva — Grdina Karj, Ptuj; 21. grozdni mlin — Ojnik Marija, administratorka, Moškancji 78; 22. sejalnica za koruzo — Emeršič Ivan, delavec, Zavrč. Prostovoljni prispevkov je bilo veliko nabrano ter bomo imena darovalcev objavili prihodnje.

V krmljenju živine je potreben red

Ing. Zorec Egon

Red krmljenja živine je tisti predpogoj, od katerega je odvisno, da živina krmo tudi dobro izkoristi. Pri nerednem krmljenju odhaja mnogo redilnih snovi v izgubo. Zato je koristno, če krmlimo živino čim bolj redno.

Krmiti je treba vedno v določenem času! Redno prebavo in izkoriščanje krme pospešimo le s takšnim krmljenjem! Krmlimo navadno dvakrat ali pa tudi trikrat dnevno. Vedno bolj se uveljavlja dvakratno krmljenje. Da je dvakratno krmljenje prikladnejše nam dokazuje živina, ki se po dvakrat dnevno, zjutraj in zvečer na dobri pašni napase, ostali čas pa miruje. Pri dvakratnem krmljenju pokladamo živini krmila zjutraj od 6.—8. in zvečer od 15.—19. ure, pri trikratnem pa zjutraj ob 5., ob 11. in 18. uri. Trikratno, pa tudi dvakratno krmljenje ugaja goveji živini, konjem, ovcom, kozam, pa tudi prašičem. Izvzeti moramo le mlade živali na primer teleta, ki sesajo do starosti dveh tednov po štiri krat dnevno, pozneje, do 6 mesecev starosti pa tri krat na dan in šele po tem preiti polagoma na dvakratno dnevno krmljenje. Pri živalih, ki jih pitamo, posebno prašiči, ki v času pitanja potrebujejo veliko miru, dosežemo z dvakratnim dnevno krmljenjem boljše uspehe, le pod pogojem, da imajo živali med obrokom mir in da smo jih nakrmili do sita.

Nekaj o pripravi krmil

Seno, otavo in druga podobna krmila pred poklajanjem dobro pretresemo, da odpade ves prah, preden jih položimo pred živino. Mnogo prahu in glivic je v takšnem senu, ki se je sušilo v neugodnem vremenu, ali ki je bilo poplavljenno. Ti dve krmili pokladamo taki kot sta, slamo pa navadno zrežemo v rezanico. Pokladajmo vsa krmila suha, ker taka živina bolje prežveči in pomeša s slino! Le močna krmila (otrobe, oves, žitni zdrob, oline tropine itd.) namočimo ali poškoprimo z vodo, da se ne prašijo in da jih žival ne razpiha. Da bi živali močna krmila bolje izkoristile je dobro, če jih pomešamo z rezanico.

Vsa krmila pokladajmo po določenem redu, prežvekovalcem pa tudi konjem najprej močna, potem korenje, repo ali krmsko peso, nato seno ali otavo in nazadnje slamo. Krmilo damo v jasli vedno šele takrat, ko je žival prehodni obrok že pospravila. Tudi če pokladamo samo seno, razdelimo obrok v tri

Proletarec (Zagorje) : Drava 5:0

Preteklo nedeljo se je Drava na domačem igrišču srečala z resnim favoritom za naslov prvaka v II. grupi druge slovenske nogometne lige Proletarcom iz Zagorja. Do te tekme je Drava vodila na tabeli pred Bratstvom iz Hrastnika in Proletarcom, in je bila ta tekma nekakšna derby tekma tega tekmovanja. Ker je Drava že preteklo nedeljo izgubila v Fužinarjem iz Stor (na to tekmo se je pritožila in bo verjetno razveljavljena), pa je bilo pričakovati, da se bo Proletarec revanžiral za poraz v prvem delu tekmovanja na svojem igrišču 2:3.

Drava je v nedeljo pokazala eno svojih najslabših iger in je popolnoma zasluzeno prepusila zmago boljšim gostom. Rezultat 5:0 v korist Zagorja je morda nekoliko previsok, ker je tudi Drava imela nekaj lepih priložnosti za dosego gola, ki pa jih njeni napadalci sploh niso znali izrabiti.

Po tem porazu si je Drava nekoliko omajala prej lepe izgleda na prvo me-

Razširjanje zdravstvene mreže v okraju

Tekom tekočega meseca bo zdravstvena mreža v ptujškem okraju ponovno izpopolnjena in razširjena z otvoritvijo novih ambulant v Zetalah in Juršincih.

Ambulanto v Zetalah že precej časa urejujejo in pripravljajo za ordinacijo ter je pričakovati, da bo še pred koncem tega meseca septembra odprta. Ordinirat bo prihajal dr. Mayr iz Strnišča.

V Juršincih bodo ambulanto odprli — kot je predvideno — v začetku oktobra

Fotomaterji, ali veste

— da so uvedeni za fotomaterje sledeči nazivi: fotomater III. razreda, fotomater II. razreda, fotomater I. razreda, kandidat za mojstra fotografije in mojster fotografije?

— da bo v Zagrebu med 28. oktobrom in 18. novembrom 1951 deveta mednarodna razstava umetniške fotografije?

— da bo v Mariboru 29. novembra t. l. republiška razstava fotografij, ki jo pripravlja Zveza foto- in kinoamaterjev Slovenije. Razdeljene bodo nagrade za najlepše slike: zlata medalja, dve srebrni medalji in tri bronaste medalje. Za 8 slik bodo razdeljene pohvale. Zraven tega bo odkupil republiški odbor 10 najboljših fotografij po din 5000.—

— da je z odločbo II. skupštine SFKAJ med drugim izrečena pohvala Hlupiču Francu, predsedniku kluba Maribor, ki je imel v Ptuj predavnanje o fotografiji?

sto, ki pa kljub temu še ni popolnoma izgubljeno. Borba za naslov prvaka te skupini in s tem možnosti za vstop v I. slovensko nogometno ligo pa je postala s tem rezultatom še bolj negotov in napeta.

TD Ormož zmogovalec na nogometnem turnirju v Vinici

V nedeljo 9. t. m. je priredil nogometni klub Vinica v Vinici nogometni turnir, na katerem je poleg ostalih klubov sodelovalo tudi TD Ormož.

Ormožani so v tekmah pokazali na lepo igrro ter v finalni tekmi premagali zadnjega nasprotnika, »Miličnika« Lepoglave z rezultatom 3:1. S tem pa tudi zasedli prvo mesto na turnirju. K.

Uspeh športne stave v Ptuj

Odkar je prišla v Ptuj poslovala poslovalnica Športne stave je bilo od igranih že trinajst kol. Po slabih rezultatih v tikoimenovani »Mrtvi sezoni« se je s prakoimenovanim nogometnega prvenstva močno dvignilo tud zanimanje za športno stavo v Ptuj. Prav tako se je športna stava tudi v zveznem merilu že močno dvignila, saj je pred kratkim pričel izhajati nov časopis centrale Športne stave v večjem obsegu z novimi naslovom »Pogodak« ki se je razvil v enega najbolj zanimivih listov v državi. V Ptuj se je vplačilo od manj kot 100 kombinacij v prvih kolih dvignilo na 350 kombinacij v 43. kolu. V 43. kolu je ponovno Ptujčan zadel 11 rezultatov in mu tem pripada druga nagrada v znesku 15.221 din. S tem pa je zabeležen še uspeh Športne stave v Ptuj, in sicer v razmerju med vplačano vsoto i vsoto denarja, ki so jo Ptujčani prejeli kot nagrade. Do 43. kola, to je v 11. kolih, odkar posluje podružnica Športne stave je bilo vplačano 31.800 din, medtem ko je bilo v tem času izplačano v Ptuj 10 nagrad (1 prva in 9 drugih) v skupnem znesku 61.903 din! mk

ŠAH

Šahovsko društvo Ptuj obvešča vse člane in ostale šahiste, da se vrši v četrtki, 20. t. m. redni mesečni brzoturnir v prostorih kavarne »Moskva«. Za vse člane je udeležba obvezna. Udeležite se v čim večjem številu! SD Ptuj.

OBJAVA

Začetek pouka na šoli učencev v gospodarstvu raznih strok bo dne 9. septembra 1951 ob 14. uri. Vnaprlošano delodajalce, da učence napotijo k začetku pouka. — Upraviteljstvo šole.

OBJAVA

Pouk na osnovni šoli v »Mladiki« prične v petek, dne 21. septembra 1951 za vse razrede. Uprava.

Osnovna šola v »Mladiki« v Ptuj razpisuje službo služitelja in služiteljice. Prošnje je treba vložiti osebno pri upraviteljstvu šole do 15. septembra, tega leta.

Na poverjeništvu za notranje zadeve Čakovec se nabaja ena avtomogla večje dimenzije, znamke »Dunlop«, št. 1050 z oznako JLP 13-84, ki je bila najdena na cesti G. Hraščan — Nedelišče. Lastnik naj se javi na Poverjeništvu za notranje zadeve Čakovce, soba št. 2. — Iz pis. Pov. za notr. z., Ptuj.

MALI OGLASI

Osebo, ki je odnesla iz kavarne »Moskva« v Ptuj v četrtki, 7. sept. t. l. ponči tujo aktovko, pozivam, da mi jo skupno z listinami takoj vrne.

Prodaj 130 ploščic za štedilnik, Zupančič Avgust, Hajdoše 15, p. Hajdina.

Prodaj: trodelno omaro, posteljo in nočno omarico vse iz trdega lesa, dobro ohranjeno, tudi na bone. Vprašati od 15. ure dalje v Skorbi št. 15.

Najden je novi ženski levj čevljev iz rjavega usnja (semiš). Lastnica naj ga dvigne v upravi lista.

Pozivam dotičnega, ki mi je 11. septembra t. l. v poslovalnici Potrošniške zadruge ukradel denarico z dokumenti, da mi vrne vsaj dokumente. Jurgec Jožefa, Gruškovec 4, p. Cirkulane.

Prosim deklico, ki si je v nedeljo, 9. septembra t. l. na tomboli v Ptuj od vojaka sposodila nalivno pero, naj ga odda takoj pri Koletniku Ferdu, Ptuj, Dominikanski trg.

Posestnica Veindorfer Ema iz Zavrča 9 ne priznava niti ne plačam nikakih dolgov ali drugačnih obvez, ki bi izvirale od Veindorfer Janeza, ki je brez stalnega bivališča.

7. septembra 1951 mi je bila v trgovini NA-MA v Ptuj ukradena denarica s 5400 dinarji in 750 boni ter različni dokumenti: osebno izkaznico, prijavo stanovanja, člansko izkaznico, živilsko nakaznico za september, vse na ime Lovrenčič Ana, Ptuj, Ljutomerška 21. Prosim, da mi dotični vrne vsaj dokumente, v nasprotnem slučaju jih preklicujem.

Knjigovodkinja z vedletno prakso išče službo v Ptuj. Nastop takoj. Naslov v upravi lista.

Razveljavilam izgubljeno osebno izkaznico reg št. 26980, ser. št. 0270290 na ime Prelog Ivan iz Gajevce št. 45. KLO Gajevci, p. Gorianca.

ZALOŽBA OBZORJA

se izdala v zbirki »Prežihove knjižnice« knjigo

B. Traven: OBIRALCI BOMBAŽA

roman, cena din 130.—

Kmalu bodo sledile

v poljudnoznanstveni zbirki

France Brenk: ZAPISKI O FILMU

s 150 ilustracijami filmskih igralcev in prizorov

ter izvem zbirki

Alojzij Gradnik: KITAJSKA LIRIKA

Na zalogi imamo še.

Anton Ingolič: Lukarji, cena din 105.—

Ivan Potrč: Gorice, cena din 135.—

Knjige lahko dobite v vseh knjigarnah ali jih naročite pri ZALOŽBI OBZORJA, Maribor, Prešernova 1/II